

i dále vyvoditi, že nutno hraditi škodu ze změny kursu, poněvadž jen tak se žalobci dostane, nač má nárok a co mu ušlo prodlením v placení. Stanovisko to odpovídá i článku 336 obch. zák. Vzhledem k těmto úvahám nelze tvrditi, že rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) a nebylo tudíž lze dovolání o tento důvod dovolací se opírajícímu vyhověti.

Čís. 1426.

Použití pošty k doručení železničního avisa nezapsaně. Poštu nelze považovati za »jinou osobu« ve smyslu § 5 žel. dopr. ř. Dráha není povinna, aby zkoumala totožnost a oprávnění toho, kdo vykázal se podepsaným aviselem o zásilce.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1922, Rv II 339/21.)

Žalující firma odeslala ze stanice B. drahou do P. na adresu Antonína P-a v P. zásilku krému. Jelikož adresát zásilky nepřijal, nařídila žalobkyně, by zásilka byla vydána Bohumilu Z-ovi v P., Sokolská čís. 29. Staniční úřad v P. zaslal návštěví a odběrný list Bohumilu Z-ovi, načež dostavil se na staniční úřad as 14letý hoch, jenž předložil návštěví a, zaplativ dopravní poplatky, zboží vyzvedl. Ježto Bohumil Z. neobdržel od dráhy ani návštěví ani odběrného listu, ani zásilky domáhal se odesílatel na železničním eráru náhrady, vyjádřené hodnotou zboží. **Procesní soud prvního státního žalobě vyhověl. Důvody:** Dle instrukce ku § 76 žel. dopr. ř. (železniční nákladní tarif díl I. odd. A) jest dráha oprávněna zásilku vydati odevzdání potvrzeného návštěví, aniž by byla povinna, zkoumati pravost podpisu. Tímto předpisem není však dráha sprostěna povinnosti, by v každém případě jednala s péčí pořádného kupce (čl. 282 obch. zák.). Tuto péči zanedbala však v tomto případě tím, že zboží vydala nedoroštělému hochovi. Nebyla by zodpovědnou v tomto případě jen tehdy, kdyby byla prokázala, že návštěví bylo adresátovi skutečně řádně doručeno. Takový důkaz nebyl však stranou žalovanou ani nabídnut. Vzhledem k udání svědka Bohumila Z-a jest míti za to, že aviso bylo poštou doručeno cizí osobě; za takové zavinění ručí však dráha podle § 5 žel. dopr. ř. **Odvolačí soud žalobu zamítl. Důvody:** Odvolatel právem vytýká, že právní názor prvního soudu jest nesprávným, neboť podle § 79 žel. dopr. ř. stačí dodání návštěví jednoduchým dopisem. Na zkoumání skutečného doručení návštěví stačí podle § 76 žel. dopr. ř. pouhé předložení podepsaného návštěví. Z toho nelze odvozovati, že by dráha musela se starati o nějaké spolehlivější doručení návštěví a o zajištění důkazu, že doručení stalo se právě adresátovi. Je-li přípustno zaslání jednoduchým dopisem, je důsledně též přípustno, aby někdo jiný než adresát sám, na př. nějaký zřízenec firmy anebo někdo z domácích lidí návštěví obdržel. Stejně jako první soud vyslovuje domněnku, že návštěví dostala osoba cizí, je oprávněna i domněnka, že listonoš, jako to při jednoduchých dopisech bývá, dal psaní nějakému zřízenci, anebo nějaké osobě z domácnosti Bohumila Z-a. Šlo by příliš daleko, aby na dráhu bylo uvaleno břímě důkazu, že právě Bohumil Z. dostal návštěví do ruky, když jest jí dovoleno uvědomiti jednoduchým dopisem. Doručila-li však pošta jedno-

duchý dopis, učinila zadost své povinnosti a případné podvodné jednání třetí osoby jde na vrub adresáta, který si mohl dle § 79 žel. dopr. ř. vymínil zvláštní způsob vyrozumění. Tím by odpadala nutnost zabývat se otázkou, zdali dráha dle § 5 žel. dopr. ř. ručí za poštu. Avšak soud odvolací se zabýval i touto otázkou, která má význam pro případ nedoručení nebo nesprávného doručení. Dráha ovšem dle § 5 žel. dopr. ř. ručí za své lidi a za jiné lidi, kterým výkon dopravy svěřila. Z toho však nelze odvozovati, že ručí za dotyčného poštovního zřízence, který návěští doručuje. § 5 mluví zřetelně v nadpisu o lidech dráhy, tedy o zřízencích železničních a v textu o lidech, kterým dopravu svěřuje. I kdyby se připustilo, že to nemusí býti právě železniční zřízenec, za kterého dráha ručí, přece jen zbývá otázka, co jest rozuměti slovem »doprava«. Dle názoru odvolacího soudu odevzdání návěští na poštu ku dodání adresátu není dopravou ve smyslu § 5 žel. dopr. ř., nýbrž jen vyrozuměním. Dopravou jest dle pojmu a dle § 5 žel. dopr. ř. manipulace se zbožím, které jde z jednoho místa na druhé, nikoliv vyrozumění o tom, že zboží došlo. Nepatří tedy dotyčný listonoš, který návěští doručoval a dokonce ne pošta jako instituce k »osobám« v § 5 žel. dopr. ř. uvedeným, za které by dráha ručila. Avšak první soud vytkl též dráze, že nedbala péče pořádného kupce dle čl. 282 obch. zák., vydavši zboží nedospělému hochovi. O tomto hochovi první soud pouze zjistil, že byl 14—15letý; zda byl inteligentní, jaký dělal dojem ve svém vystupování a pod., zjištěno nebylo; avšak v té okolnosti o sobě, že tu šlo o 14—15letého hochu, nelze spatřovati nějakou nedbalost. Denní život ukazuje, že i nejopatrnější obchodníci ve styku mezi sebou i s dráhou a jinými úřady a ústavy ržívají bez závady 14—15letých hochů. Nelze seznati, proč by i zkušený železniční úředník neměl 14—15letému hochu, který předloží podepsané návěští, vydati nákladní list a tudíž i zboží, to tím méně, když šlo, jako v tomto případě, jen o zásilku ceny, na dnešní poměry nepatrné, totiž 228 K 50 h. Náзор prvního soudu, že by snad dráha aspoň v tomto případě, totiž, když vydala zboží nedospělému hochovi, byla zodpovědnosti prosta, kdyby dokazala skutečné vydání návěští do ruky Bohumila Z-a, nelze sdíleti, protože by pak dráha z opatrnosti pro všechny případy byla nucena, přes ustanovení §§ 79 a 76 žel. dopr. ř. zajistiti si obtížný, ne-li nemožný průkaz, že adresát návěští skutečně dostal do ruky. Podotýká se jen, že i dodání návěští doporučeným dopisem by bylo jen formálním důkazem doručení a nevyklučovalo by protidůkazu, že adresát doporučené zásilky přece neobdržel. Přísný názor prvního soudu vedl by k byrokratické těžkopádnosti dráhy, již dlužno v zájmu rychlého vyřízení vésti volně obchodně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle poukazu žalující strany měla dráha zboží vydati Bohumilu Z-ovi v P. Dráha také skutečně, jak jí to velí § 79 (1) žel. dopr. ř., poslala aviso pod udanou adresou a to, jak k tomu podle své volby byla oprávněna, poštou, a to, řídíc se prováděcími předpisy § 79 (1) I. (2) žel. dopr. ř., obyčejným způsobem nedoporučeně. Poněvadž se ani netvrdí, že jiný způsob oznámení o dojití zboží se zasílatelem byl ujednán (§ 79 (1),

poslední věta žel. dopr. ř.), masil zasílatel vědět, že dráha k oznámení použije pošty a že pošta při doručování avisa bude se řídit platnými svými předpisy. Z toho plyne, že odesílatel se předpisům tímto mlčky podrobil. Ze zjištění prvního soudu, opírajícího se o udání svědka Z-a je sice zřejmo, že Bohumil Z. o d r á h y návštěví ani zásilky neobdržel, avšak není a nemůže být nyní zjištěno, zda pošta (které k doručení avisa použito bylo), řídíc se ustanovením §§ 126 a 127 poštovního řádu ze dne 22. září 1916, čís. 317 ř. zák., tuto obyčejnou listovní zásilku náhradním způsobem nedoručila a že pak někým nepovolaným vzata a použita byla. Netvrdí se ani, že nějaké pátrání později odesílatelem dráze navrženo, a touto pak podle § 178 pošt. ř. žádáno bylo. Poněvadž pošta u nezapsaných zásilek podle § 213 pošt. ř. náhrady neposkytuje a poněvadž, jak shora uvedeno, pošty k doručení avisa použito bylo za souhlasu dráhy a odesílatele, nemůže odesílatel nyní požadovati na dráze náhrady z nějakého, ač nedokázaného, předpisům odporujícího doručení avisa a tomu pak následujícího vydání zboží. § 5 žel. dopr. ř. zde nelze upotřebiti, poněvadž pošty bylo použito k doručení avisa za souhlasu se žalujícím odesílatelem a mimo to nelze již podle znění § 5 žel. dopr. ř. poštu, která jest státním ústavem k doručování dopisů samostatně zřízeným a jedině oprávněným a všechny podobné ústavy soukromé vylučujícím, považovati za — — »... jinou osobu, již dráha při provádění dopravy použije«. Vždyť o poště žel. dopr. ř. mluví zvlášť v citovaných shora paragrafech a nesměšuje ji s osobami v § 5 žel. dopr. ř. vytčenými. Ostatně dráha jest oprávněna považovati 4 hodiny po dodání avisa poště vyrozumění za hotové. Poněvadž dráha povinna jest na předložení avisa vydati nákladní list a pak zboží příjemci, za podmínek § 76 žel. dopr. ř., má právo toho, kdo jí aviso odevzdal, považovati za zmocněnce pokud se týče posla příjemce a není jí nikde předepsáno, aby zvláštním nějakým způsobem po jeho legitimaci pátrala, vždyť se jí legitimoval právě předloženým oznámením. Tomu nasvědčuje i znění § 76 mezinárodní úmluvy. Tedy ani v tomto směru nelze žalované činiti výtky z toho, že prý si nepočínala při vydávání zboží jako řádný obchodník. Dráha je přece podnik veřejný, který nemůže si své klienty vybírat a služby své odpírat (§ 3 žel. dopr. ř.), musí pracovati intensivně, a rychle a nemůže tedy být od ní žádáno, aby při velkém provozním ruchu žádala mimo předepsanou legitimaci aviseni ještě zvláštní osvědčení totožnosti a zmocnění.

Čís. 1427.

Protí rozhodnutí sborového soudu o výpovědi, dané osobě, hospodařící na zabraném statku (§ 20 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n., původní doslov) jest dovolací rekurs vyloučen.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1922, R I 18/22.)

Usnesení o k r e s n í h o s o u d u, jímž doručena byla výpověď Státního pozemkového úřadu osobě, hospodařící na zabraném majetku, rekursní soud potvrdil. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.